

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 712/2014-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2015 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcu Milana Ľalíka (sudca spravodajca) a sudkyne Marianny Mochnáčovej, prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, Mlynská 26, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 To 109/2013 zo 16. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 To 109/2013 zo 16. januára 2014 p o r u š e n é b o l o .

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 To 109/2013 zo 16. januára 2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov), ktorú je mu Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ivana Jurčišina, Mlynská 26, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 712/2014-14 z 19. novembra 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 To 109/2013 zo 16. januára 2014.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 25/2013 z 11. septembra 2013 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona a odsúdený na peňažný trest v sume 1 500 € a súčasne mu bol uložený náhradný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov. V dôsledku odvolania sťažovateľa bol označený rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušený napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 To 109/2013 zo 16. januára 2014, pričom krajský súd sám vo veci rozhodol tak, že sťažovateľa uznal vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1

Trestného zákona a uložil mu peňažný trest v sume 500 € a náhradný trest odňatia slobody v trvaní 2 mesiacov.

Krajský súd mal rozhodnúť na tom skutkovom základe, že sťažovateľ 29. októbra 2012 pri riadení nákladného motorového vozidla v úseku klesania z [REDAKOVANÉ] v okrese [REDAKOVANÉ] nevenoval náležitú pozornosť vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho sa motorové vozidlo dostalo na zasneženú nespevnenú krajinu a následne došlo k jeho prevráteniu cez zvodidlá do rokliny, v príčinnej súvislosti s čím mal spolujazdec sťažovateľa utpieť zranenia s dobou liečenia najmenej šesť mesiacov.

V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľ namietal, že závery krajského súdu o jeho vine neboli žiadnym spôsobom preukázané, a preto je jeho rozsudok nepreskúmateľný. Podľa sťažovateľa nielen z jeho výpovede, ale aj z výpovedí svedkov vrátane poškodeného (spolujazdca) malo vyplývať, že sťažovateľ schádzal sporný úsek cesty na prvom prevodovom stupni a nebrzdil, dokonca mal tento úsek cesty zdolať po tom, ako ho pred ním prešli aj iné motorové vozidlá, autobus a posypové vozidlo, a to na odobrujúci pokyn policajta prítomného pri dopravnej nehode (vzpriečený kamión) v protismere, ktorý mu dal povolenie, že sporným úsekom môže prejsť. V súvislosti s uvedeným nemal byť v rozpore ani znalecký posudok, takže podľa sťažovateľa záver krajského súdu je len jeho úsudkom bez jeho zrejmeého preukázania.

Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil aj takto:

«Sťažovateľ zastáva názor, že Krajský súd v Košiciach... uznal sťažovateľa za vinného..., a to aj napriek tomu, že vykonanými dôkazmi sa v súlade so zákonom jednoznačne nepreukázalo naplnenie subjektívnej stránky konania sťažovateľa a následne príčinná súvislosť medzi jeho konaním a ublížením na zdraví, tak ako sa mu to kládlo za vinu v obžalobe a ako sa na to poukazuje v napadnutom rozsudku...»

S takýmto rozhodnutím súdu nie je možné súhlasiť, a to z dôvodu, že záver súdu, podľa ktorého je príčinou dopravnej nehody nevenovanie náležitej pozornosti vedeniu

motorového vozidla zo strany sťažovateľa, nemá podľa nášho názoru oporu vo vykonanom dokazovaní. Navyše, súd svoje rozhodnutie uvedené v napadnutom rozsudku nijakým spôsobom nezodôvodnil. V odôvodnení rozsudku súd len konštatuje, čo bolo podľa jeho názoru príčinou dopravnej nehody, avšak z rozsudku nie je zrejmé, akým spôsobom sa súd dopracoval k tomuto zisteniu ani akými úvahami sa spravoval pri posudzovaní príčin vzniku dopravnej nehody, pričom tento svoj názor nepodložil žiadnym z dôkazov vykonaných v trestnom konaní, čím zafažil napadnutý rozsudok nepreskúmateľnosťou...

Zo žiadneho z dôkazov vykonaného v rámci trestného konania nevyplýva, že by sťažovateľ nevenoval náležitú pozornosť vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, tak ako mu to bolo kladené za vinu v obžalobe. Práve naopak, zo svedeckých výpovedí prítomných svedkov na hlavnom pojednávaní dňa 16. 09. 2013, ako aj z výpovedí sťažovateľa a poškodeného [REDAKOVANÉ] jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ v čase, keď schádzal dolu [REDAKOVANÉ], išiel pomaly rýchlosťou cca 4 km/h, pričom na motorovom vozidle mal zaradený 1. rýchlostný stupeň. V čase, keď sťažovateľ stál na [REDAKOVANÉ], prešli popri ňom bez problémov osobné motorové vozidlá, autobus a aj posypové vozidlo. Dokonca ani policajt p. [REDAKOVANÉ], ktorý bol prítomný na mieste, kde došlo k dopravnej nehode, z dôvodu, že sa tam nachádzal skrížený kamión, nezakázal sťažovateľovi prejazd cez daný úsek, ale dal mu pokyn k prejazdu... Na základe uvedeného máme za to, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že sťažovateľ dostatočne sledoval situáciu v cestnej premávke a jeho rozhodnutie pokračovať v ceste v danom čase a na danom mieste bolo správne...

... z dôkazov vykonaných v trestnom konaní nebolo a nie je možné jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností vysloviť rozhodnutie o vine obžalovaného. Z týchto dôvodov mal súd na základe nepodloženej obžaloby vysloviť záver, že je na mieste použitie zásady „in dubio pro reo“, teda v pochybnostiach v prospech obžalovaného, a na základe toho mal sťažovateľa spod obžaloby oslobodiť.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 To/109/2013-276 zo dňa 16. januára 2014 porušené boli.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7 To/109/2013-276 zo dňa 16. januára 2014 zrušuje a vec vracia v rozsahu zrušenia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 340,90 Eur na účet právneho zástupcu JUDr. Ivana Jurčišina, advokáta, Mlynská 26, 040 01 Košice... do jedného mesiaca od vydania tohto nálezu.“

2. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril za krajský súd jeho predseda listom sp. zn. 1 SprV 1056/2014 z 9. januára 2015 a k vhodnosti ústneho pojednávania aj právny zástupca sťažovateľa listom z 2. januára 2015.

2. 1 Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„... sťažovateľ v podanej sťažnosti uvádza, že rozsudkom odvolacieho súdu bolo porušené jeho základné právo, ktoré mu vyplýva z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to len na základe jeho vlastného názoru na konkrétnu právnu otázku, ktorú súdy posúdili právne, nie zhodne s jeho názorom - predstavou. S uvedenou sťažnosťou sťažovateľa [REDAKOVANÉ] preto nesúhlasíme.

V nadväznosti na uvedené poznamenávame, že krajský súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že obhajoba sťažovateľa [REDAKOVANÉ], že dopravnú nehodu s jej následkami nezavinil bola overená nielen závermi znaleckého posudku znalca z odboru dopravy, ale predovšetkým výsluchmi svedkov, ktorí sa nachádzali v blízkosti miesta dopravnej nehody, ako aj protokolom o nehode v cestnej premávke, na ktoré dôkazy v podrobnostiach odvolací súd poukázal, keďže boli veľmi konkrétne a detailne posudzované a vyhodnotené aj prvostupňovým súdom v jeho rozsudku... .

Ďalej poznamenávame, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vychádzajúc z vykonaných dôkazov na hlavnom pojednávaní prvostupňovým súdom a konkrétne uvedených v prvostupňovom rozsudku vrátane zistení z nich vyplývajúcich konštatoval, že

sťažovateľ v dôsledku nesprávnej techniky jazdy, keď pri prechode z posypanej časti cesty na neposypanú pribrzdil, vyvolal v dôsledku nábehu brzdného účinku brzd privesu zablokovanie jeho kolies s následným bočným šmykom, v dôsledku ktorého došlo k stiahnutiu celej jazdnej súpravy na krajinu a k nárazu do zvodidiel. Ako možná príčina vzniku dopravnej nehody bolo znalcom určené aj pribrzďovanie nákladným motorovým vozidlom..., ktoré nie je vylúčené ani na základe výpovede svedka [REDACTED], pretože ten potvrdil, že do nákladného motorového vozidla nastúpil za jazdy a po chvíli cítil, že sa točia dole svahom a korešponduje aj s výpoveďou svedka [REDACTED], ktorý videl v kritickom čase zablokované kolesá nákladného vozidla vedeného sťažovateľom.

S prihliadnutím na uvedené máme zato, že povinnosť súdu zdôvodniť svoje rozhodnutie vyžaduje, aby bola daná odpoveď na tie argumenty, ktoré sú pre rozhodnutie rozhodujúce. Uvedená požiadavka bola splnená, pretože krajský súd sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre jeho rozhodnutie. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu reaguje na argumentáciu sťažovateľa [REDACTED] v podanom odvolaní, zodpovedá náležitostiam § 168 Tr. por., obsahuje dostatočné a relevantné dôvody na základe ktorých bolo vynesené vrátane dôkazov, o ktoré sa opiera, ako aj úvahy pri hodnotení dôkazov a tiež právne úvahy spojené s dokázanými skutočnosťami. Právny názor j vyslovený v rozsudku odvolacieho súdu je presvedčivo a vecne odôvodnený a tým je aj legitímny a akceptovateľný. ...

Súhlasíme, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania v tejto veci.“

2. 2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom vyjadrení uviedol:

„... oznamujeme, že netrváme na nariadení ústneho pojednávania.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 To 109/2013 zo 16. januára 2014 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, k porušeniu ktorých malo podľa sťažovateľa dôjsť arbitrárnymi a s vykonaným dokazovaním nekorešpondujúcimi závermi krajského súdu.

V uvedených súvislostiach ústavný súd predovšetkým konštatuje, že nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

Krajský súd svoj rozsudok v podstatnej časti odôvodnil takto:

„Z výsledkov vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že obžalovaný [REDACTED] [REDACTED] pri prejazde [REDACTED], a to už od momentu výjazdu na tento kopec, venoval náležitú pozornosť situácii v cestnej premávke. V tejto opatrnosti nepoľavil ani pri zjazde z [REDACTED] až do momentu, keď zbadal v protismere odstavené skrížené nákladné motorové vozidlo. Skutočnosť, že s motorovým vozidlom potom, čo zastavil a zisťoval situáciu v cestnej premávke, predovšetkým ohľadne zjazdnosti cesty, sa znova pohol, považoval odvolací súd za porušenie povinností na jeho strane, lebo ako vodič s dlhoročnou praxou spojenou aj vedením jazdných súprav pozostávajúcich z ťažného motorového vozidla a prívesu, v posudzovanom prípade sa bez primeraných dôvodov spoľahol, že k porušeniu alebo ohrozeniu záujmu chráneného Trestným zákonom nedôjde. Obžalovaný [REDACTED] práve v dôsledku nesprávnej techniky jazdy, keď pri prechode z posýpanej časti cesty na neposýpanú pribrzdil, vyvolal v dôsledku nábehu brzdného účinku brzd prívesu zablokovanie jeho kolies s následným bočným šmykom, v dôsledku ktorého došlo k stiahnutiu celej jazdnej súpravy na krajinu a k nárazu do zvodidiel.

Porušenie povinností vodiča, t. j. obžalovaného [REDACTED] v rozsahu ako je to vyššie uvedené, nie je možné považovať za porušenie dôležitej povinnosti tak, ako to vyhodnotil súd prvého stupňa. Za porušenie dôležitej povinnosti vyplývajúcej z postavenia vodiča tak, ako to má na zreteli ustanovenie § 157 ods.2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. h/ Tr. zák. podľa ustálenej súdnej praxe nemožno mechanicky pokladať porušenie akéhokoľvek predpisu, vyhlášky o pravidlách cestnej premávky, resp. zákona, ale len porušenie takej povinnosti, ktorá podstatne zvyšuje stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Medzi porušením takejto povinnosti a následkom trestného činu musí byť preukázaná príčinná súvislosť.

Odvolací súd výsledky vykonaného dokazovania, ktoré boli vykonané v potrebnom rozsahu, na rozdiel od súdu prvého stupňa vyhodnotil tak, že obžalovaný [REDACTED] tým, že pokračoval v jazde dole [REDACTED] a nevenoval náležitú pozornosť vedeniu jazdnej súpravy, kde v dôsledku nesprávnej techniky jazdy dostal šmyk, v dôsledku ktorého došlo k stiahnutiu jazdnej súpravy na krajinu v smere jeho jazdy a napokon až na zvodidlá, čo mohol predvídať a v jazde pokračovať nemal. Obžalovaný [REDACTED]

██████ týmto konaním spôsobil dopravnú nehodu s jej následkami, v ktorom konaní odvolací súd videl naplnenie subjektívnej stránky konania obžalovaného ██████ formou vedomej nedbanlivosti. Medzi takýmto konaním a následkom bol preukázaný aj príčinný vzťah.

Krajský súd záverom poukazuje na opatrnosť obžalovaného ██████, ktorý ako vodič v čase nehody s vozidlom jazdil minimálnou rýchlosťou, teda nie rýchlosťou, ktorá by nezodpovedala stavu a povahe vozovky a pokiaľ aj došlo k bočnému šmyku jazdnej súpravy, nemohol predpokladať, že zvodidlá vedľa cesty z technického hľadiska nesplnia svoj účel. Zvodidlá vedľa cesty mali byť osadené tak, aby aj nákladné motorové vozidlo a nielen osobné motorové vozidlá, a to aj pri vyššej rýchlosti nárazu do nich, boli zadržané na vozovke a neprepadli do rokliny.

Práve z dôvodu absencie porušenia dôležitej povinnosti zo strany obžalovaného ██████ odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vo veci sám rozhodol tak, že uznal obžalovaného za vinného len z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák...“

Z citovaného rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že svoje rozhodnutie o vine sťažovateľa za to, že nastal škodný následok v podobe ťažkej ujmy na zdraví poškodeného (spolujazdca), založil na závere o vedomej nedbanlivosti sťažovateľa (vedel, že škodný následok môže nastať, ale aj napriek tomu sa domnieval, že škodný následok nenastane, resp. že záujem chránený Trestným zákonom nebude ohrozený = vedomá nedbanlivosť, pozn.) pri riadení ťažného motorového vozidla. Nedbanlivosť mala podľa výrokovej časti napadnutého rozsudku krajského súdu spočívať v tom, že sťažovateľ nevenoval náležitú pozornosť vedeniu motorového vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke.

Inými slovami, podľa výrokovej časti napadnutého rozsudku krajský súd ustálil vinu sťažovateľa v jeho nepozornosti, ktorá mala tkvieť v tom, že sťažovateľ riadil ťažné motorové vozidlo bez toho, aby sledoval situáciu v cestnej premávke, a tej potom prispôbil vedenie motorového vozidla, t. j. sťažovateľom mala byť porušená povinnosť prispôbiť jazdu motorovým vozidlom stavu a povahe vozovky (stavu v cestnej premávke).

Pokiaľ ide o prvú z dvoch uvedených podmienok zakladajúcich vinu sťažovateľa, podľa ktorej sťažovateľ nemal sledovať situáciu v cestnej premávke, z odôvodnenia tohto rozhodnutia krajského súdu však *a contrario* vyplýva, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že sťažovateľ sledoval situáciu v cestnej premávke, a to „... už od momentu výjazdu na ... kopec“, pričom v tejto „... opatrnosti nepoľavil ani pri zjazde z... kopca až do momentu, keď zbadal v protismere odstavené skrížené nákladné motorové vozidlo“, avšak aj v tomto momente nebol nepozorný, pretože reagujúc na aktuálnu situáciu v cestnej premávke (dopravná nehoda v protismere, pozn.) nepokračoval bez ďalšieho v jazde, ale vozidlo „... zastavil a zisťoval situáciu v cestnej premávke, predovšetkým ohľadne zjazdnosti cesty...“, ktorá podľa vykonaného dokazovania bola posypaná (pozri zápisnicu z pojednávania konaného krajským súdom 16. septembra 2013, pozn.), pričom v tejto súvislosti zisťoval informácie aj od na mieste prítomného príslušníka dopravnej polície, ktorého úlohou bolo z dôvodu dopravnej nehody v protismere riadiť na uvedenom úseku cesty dopravu a podľa vyjadrenia ktorého bol dotknutý úsek cesty zjazdný, dôkazom čoho mala byť aj skutočnosť, že pred sťažovateľom malo tento úsek cesty prejsť posypové vozidlo a tiež autobus.

Pokiaľ ide o vyhodnotenie uvedenej prvej podmienky (nesledoval situáciu v cestnej premávke) determinujúcej vinu sťažovateľa, podľa ústavného súdu krajský súd vzhľadom na vykonané dokazovanie dostatočne zrejme nekonkretizoval, čo z preukázaných skutočností malo sťažovateľovi signalizovať alebo napovedať, resp. vyhodnotením akej z dokazovaním zistených skutočností o aktuálnom stave v cestnej premávke sťažovateľ mal alebo mohol dospieť k vedomosti o tom, že môže nastať škodný následok, ale aj napriek tomu bol nedbanlivý a pokračoval v jazde, čo malo byť podľa krajského súdu v rozpore s touto jeho vedomosťou [t. j. na základe akej skutočnosti (napr. nevykonaný posyp vozovky alebo nedostatočne vykonaný posyp celej vozovky, nesprávne obutie vozidla a pod.) sťažovateľ vedel alebo mal vedieť, že vzhľadom na situáciu v premávke v jazde nemá pokračovať, ale aj napriek tejto svojej vedomosti bol nedbanlivý a v jazde pokračoval, pozn.].

V prípade uplatnenia vedomej nedbanlivosti zovšeobecňujúcim spôsobom učeným krajským súdom by bolo možné ustáliť, že každý vodič v cestnej premávke riadi motorové vozidlo vo vedomej nedbanlivosti, pretože každý vodič vie alebo by mal vedieť, že v cestnej premávke môže byť účastníkom dopravnej nehody, ale bez primeraných dôvodov sa domnieva, že sa tak nestane.

Z citovaného odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, že krajský súd založil vinu sťažovateľa za vzniknutú dopravnú nehodu skôr na druhej vo výroku rozhodnutia pomenovanej podmienke, podľa ktorej sťažovateľ „... nevenoval náležitú pozornosť vedeniu jazdnej súpravy, kde v dôsledku nesprávnej techniky jazdy dostal šmyk, v dôsledku ktorého došlo k stiahnutiu jazdnej súpravy na krajnicu v smere jeho jazdy a napokon až na zvodidlá, čo mohol predvídať a v jazde pokračovať nemal...“, pričom nesprávna technika jazdy mala spočívať v tom, že „... *pri prechode z posýpanej časti cesty na neposýpanú pribrzdil, vyvolal v dôsledku nábehu brzdného účinku brzd prívesu zablokovanie jeho kolies s následným bočným šmykom*“. Súčasne však krajský súd v napadnutom rozhodnutí „... *poukázal na opatrnosť...*“ sťažovateľa a konštatoval, že sťažovateľ „... *v čase nehody s vozidlom jazdil minimálnou rýchlosťou, teda nie rýchlosťou, ktorá by nezodpovedala stavu a povahe vozovky...*“.

Z uvedeného teda vyplýva, že krajský súd svoje rozhodnutie založil na zistení, že vozovka nebola v dotknutom úseku posypaná posypovým materiálom, takže v dôsledku tejto skutočnosti, ako aj v dôsledku pribrzdzenia ťažného motorového vozidla sťažovateľom došlo k dopravnej nehode, avšak z krajským súdom vykonaného dokazovania, tak ako to je uvedené v súdnom spise (pojednávanie konané krajským súdom 16. septembra 2013, pozn.), vyplýva, že pred motorovým vozidlom riadeným sťažovateľom išlo posypové vozidlo, ktoré vykonávalo posyp, podľa výpovedí svedkov (policajta riadiaceho dopravu, zamestnancov cestnej správy vykonávajúcich posyp a pod.) bola vozovka zjazdná a sťažovateľ sa mal s vozidlom pohybovať po jej strede, ďalej podľa výpovede sťažovateľa, s ktorým sa stotožnil aj znalec, sťažovateľ nemal vozidlo pribrzďovať a mal sa s vozidlom pohybovať rýchlosťou iba 4 km/h, pričom znalec konštatoval, že „*Aj mne sa zdá,*

že v 4 km-trovej rýchlosti nemáte dôvod brzdiť, napriek tomu sa prívies skrížil...“ (č. 1. 34 zápisnice), a tiež uviedol „... ja si myslím, že tá cesta, že vodič sa rozhodol v podstate správne, pretože tá cesta bola prejazdná, ten úsek sa dal prejsť. Len urobil nejakú chybu, alebo nejaký spôsob jeho jazdy to znemožnil...“ (č. 1. 35 zápisnice).

Zo súdneho spisu ďalej vyplýva, že znalec vykonávajúci znalecký posudok v danej veci predložil tri možné varianty dôvodov vzniku dopravnej nehody, a to (i) prvým dôvodom mala byť zlá technika jazdy sťažovateľa spočívajúca v tom, že pri obchádzaní prekážky v protismere (skrížený kamión) zvolil nesprávnu trajektóriu, v dôsledku čoho sa mal dostať na nespevnenú krajinu cesty, (ii) alebo tým dôvodom mala byť opäť nesprávna technika jazdy sťažovateľom z dôvodu brzdenia, v dôsledku čoho malo dôjsť k zablokovaniu kolies a k následnému šmyku, a (iii) napokon tým dôvodom mohol byť aj zlý technický stav vozidla, keďže išlo o 23-ročné vozidlo aj napriek tomu, že podľa vyjadrenia znalca je životnosť takéhoto typu vozidla 7 – 8 rokov.

Z citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu nevyplýva, že by sa krajský súd v kontexte vykonaného dokazovania vysporiadal so všetkými možnými dôvodmi vzniku dopravnej nehody, tak ako ich predložil znalec, iba bez uvedenia dôkazov, na ktorých svoje rozhodnutie založil, vo všeobecnosti uviedol, že v dôsledku toho, že sťažovateľ po tom, ako zistil situáciu v cestnej premávke po zastavení pri inej dopravnej nehode, sa opäť pohol s vozidlom a pokračoval v jazde, pri ktorej pribrzdňoval, bolo príčinou dopravnej nehody. Podľa krajského súdu mal sťažovateľ ako vodič ťažného motorového vozidla s dlhoročnou praxou vyhodnotiť uvedenú situáciu tak (bez uvedenia dôvodu, na základe čoho tak mal usúdiť, pozn.), že nemal pokračovať v jazde a „mal predvídať“, že môže dôjsť k dopravnej nehode, avšak paradoxne krajský súd súčasne do určitej miery sťažovateľa z nutnosti „predvídať“ vznik dopravnej nehody aj čiastočne zbavuje viny, keď vyzdvihuje „opatrnosť“ sťažovateľa, ktorý jazdil minimálnou rýchlosťou, «... teda nie rýchlosťou, ktorá by nezodpovedala stavu a povahe vozovky a pokiaľ aj došlo k bočnému šmyku jazdnej súpravy „nemohol predpokladať“, že zvodidlá vedľa cesty z technického hľadiska nesplnia svoj účel. Zvodidlá vedľa cesty mali byť osadené tak, aby aj nákladné motorové vozidlo

a nielen osobné motorové vozidlá, a to aj pri vyššej rýchlosti nárazu do nich, boli zadržané na vozovke a neprepadli do rokliny.».

Inými slovami, krajský súd nielenže náležite neodôvodnil (poukazom na vykonané dokazovanie, pozn.) svoje závery, na základe ktorých mal sťažovateľ pri zachovaní najvyššej obozretnosti vyhodnotiť danú situáciu v cestnej premávke ako neprijateľnú na to, aby bezpečne pokračoval v jazde, ale v kontexte vykonaného dokazovania a s poukazom na zistenia z neho plynúce nevyhodnotil ani najpravdepodobnejší zo znalcom predkladaných dôvodov vzniku dopravnej nehody. Krajský súd teda v prvom rade nedal jednoznačnú dôkazmi podloženú odpoveď na to, či sťažovateľ objektívne mal alebo nemal pokračovať v jazde, a následne ak už v jazde pokračoval, krajský súd nedal opäť dôkazmi podloženú odpoveď na otázku, čo bolo dôvodom dopravnej nehody. V tejto súvislosti totižto ústavný súd podotýka, že pre záver o vine sťažovateľa nepostačuje iba konštatovanie: *„Skutočnosť, že s motorovým vozidlom potom, čo zastavil a zisťoval situáciu v cestnej premávke... sa znova pohol, považoval odvolací súd za porušenie povinností na jeho strane...“*, pretože v kontexte veci tak krajský súd vo vzájomnej interakcii s týmto tvrdením, ako aj v interakcii s informáciou, ako dlho trvala jazda sťažovateľa od jeho opätovného pohnutia sa zo stavu státia až po moment dopravnej nehody (sťažovateľ uvádza, že jazda trvala od opätovného pohnutia sa po nehodu iba niekoľko sekúnd, pričom zo spisu vyplýva, že to bolo cca asi 5 min., pozn.), nezvážil a nevyhodnotil ani skutočnosť, že sťažovateľ so stojacím ťažným motorovým vozidlom vo svojom jazdnom pruhu v smere svojej jazdy predstavoval prekážku v jazde pre ostatné motorové vozidlá, takže v prípade, že by bol sťažovateľ danú situáciu vyhodnotil tak, že nebude pokračovať v jazde (teda v súlade s názorom krajského súdu, pozn.), či musel motorové vozidlo premiestniť tak, aby neohrozoval a nebránil iným účastníkom cestnej premávky v jazde. Teda, či vzhľadom na dĺžku jeho opätovnej jazdy po čas nehody by aj v prípade tohto jeho rozhodnutia (preparkovať a nepokračovať v jazde, pozn.) bol alebo nebol (napr. v dôsledku techniky jeho jazdy) nastal škodný následok.

Vzhľadom na uvedené nedostatky odôvodnenia napádaného rozhodnutia krajského súdu, ktorým bola založená vina sťažovateľa iba na simplexnom zovšeobecňujúcom konštatovaní bez odkazu na konkrétny vykonaný dôkaz a bez vyporiadania sa so všetkými pre vec relevantnými okolnosťami, je ústavný súd toho názoru, že krajský súd rozhodol v danej veci bez toho, aby jeho rozhodnutie odkazovalo aj na vykonané dokazovanie, a tak poskytovalo rozumné vysvetlenie a odôvodnenie všetkých pre vec rozhodujúcich skutočností zakladajúcich vinu sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu ústavný súd dospel k záveru, že napádaným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 To 109/2013 zo 16. januára 2014 došlo k namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

IV.

4. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v nadväznosti na zistenie porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 rozhodol o zrušení rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 To 109/2013 zo 16. januára 2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a opätovné rozhodnutie.

5. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v sume 340,90 € vrátane 20 % DPH.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny (§ 11 ods. 3 vyhlášky) za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2014 je 134 € a hodnota režijného paušálu je 8,04 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v celkovej sume 340,90 € vrátane 20 % DPH (právny zástupca predložil osvedčenie platcu DPH, pozn.), tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2015